

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 31/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och ar- betsgivares folkpensionsavgift

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 november 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift (RP 189/2008 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

- matematiker Jorma Jauhiainen, Folkpensionsanstalten
- expert Juhapekka Suutarinen, Finlands Näringsliv
- biträdande direktör Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- social- och hälsovårdspolitisk ombudsman Riitta Työläjärvä, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Juha Rossi och överinspektör Susanna Grimm-Vikman, social- och hälsovårdsministeriet

Dessutom har Akava ry och Företagarna i Finland lämnat skriftligt utlåtande i ärendet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift ändras.

Sjukförsäkringens sjukvårdspremie höjs med 0,04 procentenheter till 1,28 procent. Premien

för pensions- och förmånstagare föreslås stiga till 1,45 procent.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sjukvårdspremien

Med sjukvårdspremien inom sjukförsäkringen finansierar vi ersättningarna från Folkpensionsanstalten för läkemedels-, rese-, undersöknings- och vårdkostnader och för läkar- och tandläkarsvoden, likaså kostnaderna för rehabilitering. Procentsatsen för sjukvårdspremien ses över årligen för att utgifterna för sjukvårdsförsäkringen sak kunna täckas med avkastningen från sjukvårdspremien och det statliga bidraget.

Staten står helt och hållet för kommunernas kostnader för sjukvård för personer bosatta utomlands och den del av ersättningarna till EU-staterna som inte kan täckas med ersättningarna från dem, omkring 25 miljoner euro. Övriga utgifter för förmåner inom sjukförsäkringen, cirka 2 091 miljoner euro, och verksamhetskostnaderna för att verkställa sjukvårdsförsäkringen finansieras till hälften med sjukvårdspremierna från de försäkrade och till hälften med statliga medel. Arbetsgivarna betalar ingen sjukvårdsavgift.

Skatteunderlaget kommer att ändras nästa år och då minskar avkastningen från sjukvårdsförsäkringen. Samtidigt kommer kostnaderna för förmåner att stiga. Därför föreslår regeringen att sjukvårdspremien höjs med 0,04 procentenheter. Enligt uppgifter till utskottet visar nya uträkningar att det räcker med att höja premien med 0,03 procentenheter för att klara av utgifterna nästa år. Trots det godtar utskottet den högre procentsatsen i propositionen eftersom den kan vara en buffert vid kommande höjningar.

Ersättningarna för läkemedelskostnader är den största enskilda utgiftsposten. De beräknas öka med cirka 5,7 procent nästa år, inbegripet besparingarna via de nya reglerna om referenspriser. Referenspriserna kommer visserligen att medföra besparingar i kostnadsersättningarna, men vi måste också i fortsättningen finna medel för att dämpa utgifterna för läkemedel, framhåller utskottet. Det är viktigt att utgifterna i sjuk-

vårdsförsäkringen kan förutses och är hanterbara för att premierna ska kunna ligga på en skälig nivå.

Folkpensionsavgiften

Med en temporär höjning av folkpensionsavgiften har två regionala tidsbundna försök finansierats. I försöken har privata arbetsgivare, statliga affärsverk, kommunala arbetsgivare och församlingar varit befriade från arbetsgivares socialskyddsavgift på vissa villkor. Det ena försöket startade i vissa kommuner i Lapplands län och vissa skärgårdskommuner 2003. Sedan 2007 har också kommunerna i den ekonomiska regionen Pielinen-Karelen plus kommunerna Ilomants och Rautavaara ingått i försöket. Det andra projektet startade 2005 och gäller kommunerna i förvaltningsförsöket i Kajanaland. På grund av kommunsammanslagningarna 2009 ska försöket inte utvidgas.

För att finansiera försöket med befrielse från socialskyddsavgiften kommer folkpensionsavgiften fortsatt att vara höjd temporärt. På grund av den gällande avgiftsbefrielsen har folkpensionsavgiften varit höjd med 0,011 procentenheter. Dessutom stiger arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och företagares och löntagares dagpenningsavgift till följd av försöken. Bestämmelser om avgifterna ingår i en förordning av statsrådet.

I betänkandet (ShUB 22/2005 rd) om den finansiella reformen av sjukförsäkringen ansåg utskottet det problematiskt med avseende på försäkringsprincipen att avgifterna är graderade regionalt eller enligt andra principer utan koppling till målen med finansieringen. Utskottet har också framhållit (ShUU 34/2004 rd) att man i fortsättningen måste utvärdera effekterna av försöken för sysselsättningen i de aktuella regionerna och i resten av Finland som finansierar projektet. Överlag bör avgiftsbefrielsen finansieras på något annat sätt för att bättre motsvara syftet med försöken, om det anses vara nödvändigt att försöken fortsätter.

Förslag till beslut

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Risto Autio /cent
Maria Guzenina-Richardson /sd
Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd

Jukka Mäkelä /saml
Håkan Nordman /sv
Päivi Räsänen /kd
Anni Sinnemäki /gröna
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

RESERVATION

Motivering

Regeringen föreslår ändringar i lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift. Åren 2006 och 2007 var löntagarnas sjukvårdspremie cirka 1,33 procent, 2007 var den 1,28 procent och 2008 sjönk den till 1,24 procent. För nästa år ska sjukvårdspremien stiga igen med 0,04 procentenheter till 1,28 procent. Premien för pensionstagare och förmånstagare ska dessutom stiga från 1,41 till 1,45 procent.

Om man ser till de tillgängliga medlen för sjukvårdsförsäkringen, de stigande utgifterna och utvecklingsbehoven, är det uppenbart att den finansiella basen måste breddas. Till exempel läkemedelsbehandling finansieras via sjukvårdsförsäkringen och det har arbetsgivarna nytta av i och med att sjukfrånvaron minskar. Läkemedelskostnaderna hör dessutom till de kostnader som stiger kraftigast. Därmed kommer löntagarnas, pensionärernas och de arbetslösas betalningsbördan att öka markant de kommande åren. Vidare går en del av vårdkostnaderna för män-

niskor i arbetsför ålder och förvärvsaktiva via den som tillhandahåller företagshälsovård och ingår inte i ersättningarna för företagshälsovård. Därmed får arbetsgivarna också ersättning via den allmänna sjukförsäkringen.

Bland annat av dessa skäl bör sjukförsäkringslagen ändras för att också arbetsgivarna ska vara med och betala för sjukvårdsförsäkringen.

Förslag

Vi föreslår

att följande uttalande godkänns.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt utreder möjligheterna att bredda den finansiella basen för sjukvårdsförsäkringen för att också arbetsgivarna ska bli skyldiga att betala sjukvårdsavgift och betalningsbördan för de försäkrade bli mindre.

Helsingfors den 25 november 2008

Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Satu Taiveaho /sd

Maria Guzenina-Richardson /sd
Erkki Virtanen /vänt